

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

с. Тюлячи

КАРАР

«12» март 2026 ел№ 64

«2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгың куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәэмин итү» муниципаль Программасын раслау турында

«Гаммәви хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы дәүләт программаларын һәм Татарстан Республикасы дәүләт программалары исемлеген эшләү, гамәлгә ашыру һәм бәяләү тәртибен раслау турында» 2012 елның 31 декабрендәге 1199 номерлы Карарын үтәү йөзеннән, Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгың куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәэмин итү» муниципаль Программасын расларга.

2. Теләче муниципаль районы муниципаль учреждениеләренә, жирле үзидарә органнарына Программа нигезләмәләренә үтәлешен тәэмин итәргә.

3. Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының Финанс-бюджет палатасына ел саен чираттагы финанс елына район бюджетын төзөгәндә Программа чараларын гамәлгә ашыруга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы бюджетыннан күрсәтелгән максатларга җибәрелә торган акчаларның мөмкинлекләрен исәпкә алып һәм чикләрендә чаралар карарга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты Җитәкчесенә инфраструктура үсеше буенча урынбасары Б.М. Низамовка йөкләргә.

Җитәкче

И.Х. Хәмидуллин

Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
Башкарма комитетының
«12» 05 2026 № 64
карарына кушымта

«2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү» муниципаль Программасы

Программа атамасы	«2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү» (алга таба - Программа)
Программаны төп эшләучеләр	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты, «Теләче муниципаль районы Гражданнарны яклау идарәсе» муниципаль казна учреждениесе
Программаны башкаручылар	<ul style="list-style-type: none"> - Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты; - Россия ГТХМ 134-ПСЧ 7 ПСО ФПС ГПС ТР буенча Баш идарәсе (киләшү буенча); - Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр өлкәсендә вәкаләтләрне гамәлгә ашыру бүлегенең I категорияле белгече (киләшү буенча); - МОНД һәм ПР Саба һәм Теләче районнары буенча (киләшү буенча); - МКУ «Теләче муниципаль районы гражданнарны яклау идарәсе»; - авыл жирлекләре жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)
Программаның координаторы	«Теләче муниципаль районы гражданнарны яклау идарәсе» муниципаль казна учреждениесе
Программаның максаты	Янгынга каршы хезмәт көчләренең һәм чараларының, янгыннан саклауның башка төрләренең хәрби эзерлеген арттыру өчен кирәкле шартлар тудыру һәм Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы объектларының иминлеген, халыкның, территорияләрнең һәм инфраструктура объектларының табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклануын тәмин итү, аларның тискәре нәтижеләрен йомшарту, янгын куркынычсызлыгы өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыру һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - гражданнар оборонасы, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өлкәсендә идарә итүнең нәтижеләлеген арттыру; - гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдә саклану өлкәсендә халыкны эзерләү;

	<ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районында кризиска каршы идарә системасын үстерү; - Теләче муниципаль районының су объектларында кешеләр иминлеген тәмин итү; - халыкны һәм территорияләрне янгыннардан саклау буенча заманча таләпләрне исәпкә алып, янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә чараларны норматив-хокукый регуляцияләү һәм тормышка ашыру; - массакуләм мәгълүмат чараларында янгынга каршы белемнәр пропагандасын камилләштерү һәм халыкны янгын куркынычсызлыгы чараларына өйрөтүнен нәтижәлелеген арттыру; - торак пунктларда һәм объектларда профилактика, янгыннан саклану һәм янгыннарны сүндерү буенча оештыруны камилләштерү чаралары системасын тормышка ашыру; - ведомстволы, муниципаль, шәхси, ирекле янгын саклау һәм янгын саклау оешмалары системасын үстерү өчен шартлар булдыру; - ирекле янгын саклау бүлекчәләрен техника, корал һәм шәхси саклану чаралары белән тәмин итү, аларны шәхси состав белән тулыландыру
<p>Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары</p>	<p>2026-2028 еллар</p>
<p>Программаны тормышка ашыру ысуллары</p>	<p>Программаның төп чараларын тормышка ашыру буенча эшне оештыру һәм координацияләү Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты, Теләче муниципаль районы һәм авыл жирлекләре жирле үзидарә органнары (киләшү буенча) тарафыннан башкарыла</p>
<p>Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре (тормышка ашыру нәтижәлелеге индикаторлары)</p>	<p>Программаны тормышка ашыру түбәндәгеләрне тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өчен 100% күләмдәге матди резерв булдыру; - муниципаль район халкының билгеләнгән категорияләрен тәмин итү өчен шәхси саклану чаралары һәм шәхси саклану чаралары 100% ка туплау%; - гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өчен билгеләнгән идарә, элемент, мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү системаларының, шулай ук көчләрен һәм чараларның эзерлеге; - район территориясендә гражданнар оборонасының саклагыч корылмаларын куллануга даими эзерлек хәлендә тоту; - гадәттән тыш хәлләр куркынычы турында халыкка мәгълүмат житкерү һәм хәбәр итү; - халыкка кирәкле ярдәм күрсәтү чараларының нәтижәлелеген арттыру максатларында ашыгыч оператив хезмәтләрнең үз вакытында мәгълүмати хезмәттәшлеге;

	<ul style="list-style-type: none"> - гидротехник корылмаларны (буаларны) авариясез эксплуатацияләү; - халыкны, барыннан да элек балаларны, йөзү һәм суда коткару алымнарына, су объектларында куркынычсыз тәртип күнекмәләренә эзерләү 																				
<p>Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы</p>	<p>Программаны финанслауның гомуми күләме 43105,9 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:</p> <p style="text-align: right;">(мең сумнарда)</p> <table border="1" data-bbox="592 479 1474 741"> <thead> <tr> <th>Финанслау чыганагы</th> <th>Барлыгы</th> <th>2026 ел</th> <th>2027 ел</th> <th>2028 ел</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Район бюджеты</td> <td>28105,90</td> <td>9509,30</td> <td>9408,30</td> <td>9188,30</td> </tr> <tr> <td>Республика бюджеты</td> <td>15000,00</td> <td>15000,00</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Барысы</td> <td>43105,90</td> <td>24509,3</td> <td>9408,3</td> <td>9188,3</td> </tr> </tbody> </table> <p>Искәрмә: финанслау күләме фаразланган характерда һәм Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып ел сәен төзәтмәләр кертелергә тиеш (мең сум)</p>	Финанслау чыганагы	Барлыгы	2026 ел	2027 ел	2028 ел	Район бюджеты	28105,90	9509,30	9408,30	9188,30	Республика бюджеты	15000,00	15000,00	0	0	Барысы	43105,90	24509,3	9408,3	9188,3
Финанслау чыганагы	Барлыгы	2026 ел	2027 ел	2028 ел																	
Район бюджеты	28105,90	9509,30	9408,30	9188,30																	
Республика бюджеты	15000,00	15000,00	0	0																	
Барысы	43105,90	24509,3	9408,3	9188,3																	
<p>Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре (тормышка ашыру нәтижелелеге индикаторлары)</p>	<p>Программаны тормышка ашыру мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өчен резерв булдыру чараларын тормышка ашыруны тәмин итү; - 2028 елга кадәр шәхси саклану чаралары һәм медицина саклану чараларының кирәкле күләмен туплау; - саклау корылмаларын куллануга эзерлек дәрәжәсен тәмин итү; - муниципаль берәмлекнең иминлек паспортларын эшләү һәм төзәтү чараларын тормышка ашыру; - гидротехник корылмаларның (буаларның) 100% авариясез эксплуатацияләү дәрәжәсен тормышка ашыру; - гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында халыкка экстрен хәбәр итүнең комплекслы системасын булдыру һәм аның эчтәлеген тәмин итү; - бердәм дежурлык-диспетчер хезмәтенә билгеләнгән бурычларын үтәүгә 100% эзерлек дәрәжәсен тәмин итү; - муниципаль берәмлекнең гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр буенча уку-консультация пунктларын оештыруны эшләү, коралландыру һәм оештыру чараларын тормышка ашыру; - халыкны, барындан да элек балаларны, йөзү һәм суда коткару алымнарына өйрәтү; - «ОСВОД» территория бүлекчәсенә эшчәнлеген коралландыру һәм оештыру чараларын тормышка ашыру; - су объектларында кешеләрнең куркынычсыз тәртибе кагыйдәләрен эченә алган яфрак, истәлек, плакатларны эзерләү һәм тарату чараларын 100% тормышка ашыруны тәмин итү 																				

I. Программа хэл итүгә юнәлтелгән проблема тасвирламасы

Программа гражданнырны табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау дәрәжәсен күтәрүгә, янғын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итүгә, гражданныр оборонасы бурычлары үтәүгә, кешеләрне, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне коткаруга һәм гадәттән тыш хәлләр нәтижәсендә зыян күргән халыкка ярдәм күрсәтүгә юнәлдерелгән. Климатның глобаль үзгәрүе, хужалык эшчәнлеге процессында яисә эре техноген аварияләр һәм һәлакәтләр нәтижәсендә барлыкка килә торган табиғый һәм техноген гадәттән тыш хәлләр куркынычы Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы халкы һәм икътисад объектлары өчен сизелерлек куркыныч тудыра.

Өлеге программа гадәттән тыш хәлләр куркынычлары киметү өлкәсендә идарәне координацияләү механизмнарын үстерүгә, кризис һәм гадәттән тыш хәлләрдә экстрен жавап бирү системаларын оптимальләштерүгә, шулай ук заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен һәм техник массакуләм мәгълүмат чараларын куллану нигезендә тормыш эшчәнлеге иминлеге культурасын формалаштыру ысуллары һәм чараларын булдыруга юнәлтелгән чараларны үз эченә ала.

Теләче муниципаль районы территориясендә табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр куркынычы бар.

Табиғый гадәттән тыш хәлләр табиғый күренешләр: язгы ташу, ташу, көчле жилләр, кар яву, корылык, урман янғыннары нәтижәсендә килеп чыгарга мөмкин.

Теләче муниципаль районында янғын куркынычсызлыгы хәле тикшеренүе күрсәткәнчә, районыбызда һәр елны 10-нан артык янғын була, аларда кешеләр төрле авырлыктагы жәрәхәтләр ала.

Яшәү секторындагы янғыннар аеруча борчий. Соңгы 5 ел эчендә яшәү секторында 70 янғын булды, ягъни аларның гомуми санының 90%ы. Янғыннарда 0 кеше һәлак булды, 8 кеше жәрәхәтленде. Янғыннардан килгән матди зыян 11 млн сумнан артык тәшкил итте.

2024 елда 11 янғын теркәлгән, 2025 елда 6 янғын, 2026 елның 4 аенда 4 янғын теркәлгән. Янғыннарда һәлак булучылар юк. 1 кеше яраланган.

Янғыннарга каршы көрәштә тискәре тенденцияләренә жинү өчен башкарма хакимият органнарының, жирле үзидарә органнарының, учреждениеләрнен, предприятие, оешмаларның, ижтимагий берләшмәләренң, гражданнырның максатчан, координацияләнгән гамәлләре кирәк.

Зур масштаблы һәм төрле төрдәге бурычлары, бер максат белән берләштерелгән, комплекслы чишү программа-максатлы ысуллар кулланып, системалы алым белән генә мөмкин.

Потенциаль куркыныч объектлар техноген куркыныч тудыра.

Авария-коткару эшләре бу эшләренә башкаручы кешеләрнен тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янауы факторлар булу белән характерлана һәм махсус эзерлек, экипировка һәм жиһазлар таләп итә.

Гадәттән тыш ситуацияне бетерүнен нәтижәлеге күп кенә материал ресурсларның булуы белән билгеләнә. Материаль ресурсларның житәрлек булуы гади булмаган хәлне минималь срокларда локализацияләргә, аның нәтижәләрс масштабын киметергә һәм төп бурычны чишергә - зардарлап калганнырны коткарырга һәм беренче чиратта тормыш белән тәмин итүне оештырырга мөмкинлек бирә.

Матди ресурслар резервларынын номенклатурасы һәм күләме гадәттән тыш хәлләрнең фаразланган куркынычларынан чыгып билгеләнә.

Ләкин район территориясендә фараз ителә торган гади булмаган ситуацияләр куркынычларын исәпкә алганда, бу резервлар житми. Материаль ресурслар белән тәмин итүнең тиндәш проблемаларын төбәк дәрәжәсендә чишү кирәк.

Зур масштаблы гади булмаган ситуация булган очракта куркыныч районнарда халыкны вакытлыча урнаштыру пунктларына (алга таба - ВУП) эвакуацияләргә һәм зыян күрүчеләрне беренче чиратта тормыш белән тәмин итүне оештырырга кирәк.

Эвакуация чараларын планлаштыру нәтижәсендә, Татарстан Республикасы Гражданның оборонасы буенча һәм гади булмаган хәлләр буенча баш консультанты белән билгеләнгән, гади булмаган ситуацияләрдә зардарлап калган халыкны һәм жирле халыкны беренче чиратта тормыш белән тәмин итү эзерлеген арттыру чараларын күрергә кирәк.

Эре масштаблы гадәттән тыш хәлләрдә зыян күрүчеләрне яшәеш белән тәмин итү проблемаларын хәл итү өчен яңа чишелешләр кирәк.

Тиешле проблемаларны хәл итү социаль өлкә объектларын янадан жиһазландыру буенча максатчан программа чаралары булып тора, аларны икеләтә билгеләнеш буенча кулланырга мөмкин:

- көндәлек режимында - социаль файдалы максатлар өчен;
- адәттән тыш хәл режимында - зыян күрүчеләрнең беренче чиратта яшәеш белән тәмин итү өчен.

Телгә алынган проблемалардан чыгып, халыкны һәм территорияләрне гади булмаган ситуацияләрдән саклау муниципаль дәрәжәдә программалы ысуллар белән чишелергә тиеш.

Теләче муниципаль районының су объектларында кешеләр үлеменә төп сәбәпләре:

- бу максатлар өчен жиһазландырылмаган урыннарда коену;
- алкогольле һәм наркотик исерек хәлдә сулыкларда су коену яки ял итү;
- балаларның йөзә белмәве;
- алаларның ата-аналар каравынан башка коенуы;
- су объектларында кешеләрнең тормышын саклау кагыйдәләре белән билгеләнгән элементар куркынычсызлык нормаларын сакламый бару.

Халыкны гадәттән тыш ситуацияләрдән саклау һәм суда куркынычсызлыкны тәмин итү проблемаларын чишү, аларны тормышка ашыру тәртибен һәм барлык дәрәжәдәге хакимият, предприятие һәм оешмаларны, шулай ук халык арасында куркынычсыз үткәру мәдәниятен формалаштыру буенча системалы эш алып баруны таләп итәче комплекслы алымны һәм басымлы чараларны билгеләүне таләп итә.

II. Программаның максатлары, бурычлары, сроклары (этаплары) һәм максатларына ирешү һәм бурычларны хәл итү күрсәткечләре (индикаторлары)

Программаның төп максаты:

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы халкының, территорияләренең һәм инфраструктура объектларының табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклануын арттыру, аларның тискәре нәтижеләрен йомшарту, Гражданның оборонасы өлкәсендәге чараларны тормышка ашыру һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү.

Теләче районы гражданнын янғыннардан саклауны, аларны кисәтү һәм нәтижәләрен йомшартуны, шулай ук янғынга каршы хезмәт көчләре һәм чараларының сугыш әзерлеген арттыруны тәмин итү өчен кирәкле шартларны булдыру һәм тәмин итү.

Программаның төп бурычлары:

1. Гражданнын оборонасы, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өлкәсендә идарә итүнең нәтижәләлеген арттыру.
2. Теләче муниципаль районында кризиска каршы идарә системасын үстерү.
3. Гражданнын оборонасы һәм гади булмаган хәлләрдә саклану өлкәсендә халыкны әзерләү.
4. Теләче муниципаль районының су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү.

Программаның максаты Теләче районы гражданнын янғыннардан саклауны, аларны кисәтү һәм нәтижәләрен йомшартуны, шулай ук янғынга каршы хезмәт көчләре һәм чараларының сугыш әзерлеген арттыруны тәмин итү өчен кирәкле шартларны булдыру һәм тәмин итү.

Аңа ирешү өчен түбәндәге төп бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Халыкны һәм территорияләрне янғыннардан саклау буенча заманча таләпләрне исәпкә алып, янғын куркынычсызлыгы өлкәсендә норматив-хокукий тәртипкә салу һәм дәүләт чараларын тормышка ашыру.
2. Янғын куркынычсызлыгы өлкәсендә бердәм дәүләт мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру.
3. Массакүләм мәгълүмат чараларында янғынга каршы белемнәр пропагандасын камилләштерү һәм халыкны янғын куркынычсызлыгы чараларын өйрәтүнең нәтижәләлеген арттыру.
4. Торак пунктларында һәм объектларында профилактиканы оештыруны, янғыннан саклануны һәм янғыннарны сүндерүне камилләштерү чаралары системасын тормышка ашыру.
5. Дәүләт, муниципаль, шәхси, ирекле янғын саклау һәм янғын саклау оешмалары системасын үстерү өчен шартлар тудыру.
6. Ирекле янғын саклау бүлекчәләрен техника, корал һәм шәхси саклану чаралары белән тәмин итү, аларны штат составы белән тулыландыру.

Программа чаралары системасына кертелгән:

- халыкны һәм территорияләрне гади булмаган ситуацияләрдән саклау буенча чаралар;
- су объектларында кешеләрнең иминлеген арттыру буенча чаралар;
- оештыру чаралары.

Шул ук вакытта кайбер чаралар бөтен чор дәвамында башкарылачак, ә кайбер чаралар этаплап гамәлгә ашырылырга тиеш.

Һәр елны финанслау күләме программаның алдагы ел чараларын тормышка ашыру нәтижәләре буенча төгәлләнәчәк.

Программаны тормышка ашыру нәтижәләрен бәяләү индикаторлары турында жентекле мәгълүмат программаның кушымтасында күрсәтелгән.

Программаны тормышка ашыру сроклары - 2026-2028 еллар.

III. Программа чаралары системасы

Программаның куелган төп максатларына һәм бурычларына ирешү өчен, 2026-2028 еллар чорында түбәндәге чараларны тормышка ашырырга кирәк:

- муниципаль районда гадэттэн тыш хэллэрне кисәтү һәм бетерү өчен финанс чаралары резервын формалаштыру һәм тоту;
- муниципаль берәмлек хезмәткәрләрен тәмин итү өчен шәхси саклану чаралары һәм медицина шәхси саклану чараларын жыю;
- гражданнар оборонасының саклау корылмаларын куллануга даими эзерлек хәлендә булдыру һәм карап тоту;
- Татарстан Республикасы муниципаль берәмлегенең иминлек паспортларын эшләү һәм төзәтү;
- гидротехник корылмаларның эксплуатацион ышанычлылыгын арттыру чаралары;
- гадэттэн тыш хэлләр барлыкка килү куркынычы турында халыкка экстрен хәбәр итүнең комплекслы системасын булдыру һәм тоту;
- диспетчерлык хезмәтен тоту;
- муниципаль берәмлектә гражданнар оборонасы һәм гадэттэн тыш хэлләр өлкәсендә уку-консультация пунктларын булдыру, жиһазлау һәм аларның эшчәнлеген оештыру;
- халыкны, барыннан да элек балаларны, йөзү һәм суда коткару алымнарына өйрәтү;
- су объектларында кешеләрнең үз-үзләрен тоту кагыйдәләрен үз эченә алган листовкалар, белешмәлекләр, плакатлар эзерләү һәм тарату.

1. Янгын куркынычсызлыгын тәмин итү белән идарә итүнең дәүләт системасын камилләштерү

Соңгы федераль законнар таләпләрен һәм аның положениәләрен практик куллануда килеп чыккан проблемалы мәсьәләләрен исәпкә алып, норматив-хокукий тәмин итүне камилләштерү.

Янгыннарны кисәтү һәм икътисад объектларының саклану дәрәжәсен арттыру өчен икътисади механизмнар һәм нормативлар эшләү, юридик һәм физик затларның янгын куркынычсызлыгы турында законнарны саклауда икътисади мәнфәгатьләрен аларның янгын куркынычсызлыгы нормаларын һәм кагыйдәләрен бозу өчен жаваплылыгы белән берләштерү.

2. Янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә мәгълүмати тәмин итү

Бу программа кысаларында гомуми белем бирү һәм балалар мәктәпкәчә учреждениәләрендә янгынга каршы тематика буенча бәйгеләр үткәрү планлаштырыла, бу балаларны янгын куркынычсызлыгы чараларына өйрәтү системасын камилләштерүгә, аларның профессиональ юнәлешенә, янгын-техник белемнәр пропагандасына һәм янгыннарны кисәтү юнәлешендәге башка бурычларны үтәүгә һәм янгын вакытында хәрәкәт итү осталыкларын формалаштыруга мөмкинлек бирер.

Янгынга каршы нормалар һәм кагыйдәләрне пропагандалау максатларында гәжитләр, сайтлар, халыкны янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә өйрәтү буенча социаль челтәрләр кебек массакуләм мәгълүмат чаралары файдаланылачак, бу гражданнарда ут куркынычлыгы хисен формалаштырырга, аларны ут белән сак эш итү күнекмәләренә өйрәтергә, янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләренә өйрәтергә һәм янгын килеп чыкканда дәрәс эшләргә өйрәтергә мөмкинлек бирер.

3. Торак пунктларны, территорияләрне, предприятиеләрне, учреждениәләрне һәм башка оешмаларны янгынга каршы саклау

Күпкатлы объектларның һәм биналарның, сәнэгать предприятиеләренең, тормыш эшчәнлеген тәмин итү системаларының, уку-укыту, балалар өчен мәктәпкәчә, дэвалау һәм мәдәни-тамаша учреждениеләренең янгынга каршы тотрыклылыгын көчәйтүгә юнәлдерелгән оештыру һәм гамәли чаралар үткәрү, шулай ук янгын сүндерү һәм вакытында янгын турында хәбәр алу буенча заманча системаларны гамәлгә кертү планлаштырыла.

Әлеге чаралар янгын сүндерү-профилактика эшенең сыйфатын күтәргә, янгынга каршы ачыкланган хокук бозуларны вакытында бетерү турында предприятие житәкчеләренә карата таләпләрне, янгын бүлекчәләренен техник тәмин ителешен арттырырга, объектларда янгыннарны сүндерү вакытында үзара бәйләнеше яхшыртуга ярдәм итәчәк.

4. Теләче муниципаль районы торак фондының янгыннан саклануы

Программа чаралары гражданның һәм аларның милкенең янгын куркынычсызлыгы дәрәжәсен күтәргә, шулай ук торак фондының янгыннан саклануын ныгытуга, торак-коммуналь оешмаларының торак фондының янгыннан саклануын ныгыту буенча эшен активлаштыруга, торак-коммуналь оешмалары хезмәткәрләренең һәм халыкның янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә белемнәр дәрәжәсен күтәргә булышлык итәчәк.

5. Янгын саклау системасын үстерү һәм камилләштерү

Ведомство һәм ирекле янгын саклауны булдыру, аның аннары үсешен һәм камилләштерүен тәмин итүгә юнәлгән организацион чаралар комплексын үтәү планлаштырыла, бу аларның эшенең эффективлыгы өчен янгын саклау бүлекчәләре белән тыгызрак үзара эшләшүгә булышлык итәр.

Бюджетның чикләнгән мөмкинлекләрен исәпкә алып, беренче чиратта, янгыннарны бетерү бурычларын үтәгәндә янгын хезмәте шәхес составының саклануын күтәрү буенча ашыгыч чаралар комплексын үтәү, шулай ук янгын бүлекчәләрен техника янгыннан яңарту, аларны хәзерге заман янгын техникасы белән жиһазландыру, универсаль компрессор станцияләре, хәрби-химик милек, сулыш органын саклау һәм кешеләрне коткару чаралары белән тәмин итү планлаштырыла.

1 бүлек. Район янғын куркынычсызлыгын тээмин итү идарәсе системаһын камилләштерү

№ т/б	Чара	Башкаручы	Үтәү вақыты	Ысулы, финанслау чыганагы	Еллар буенча чыгымнар суммасы (млн. сум)	
					2026	2028
1.1.	Теләче муниципаль районында янғын куркынычсызлыгы өлкәсендә идарәне камилләштерү					
1.1.1	Теләче муниципаль районының жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләр арасында янғын куркынычсызлыгы өлкәсендә үзара хезмәттәшлек турында норматив актлар эшләү һәм керү	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	ЖБ	Таләп ителми	
1.1.2	Янғын куркынычсызлыгы өлкәсендә өстәмә функцияләр билгеләү максатында Актаныш муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр комиссиясе турында нигезләмәне эшкәртү	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты	Кирәк булган саен	ЖБ	Таләп ителми	
1.1.3	Район территориясендә гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу шартларында зур янғыннарны сүндерүгә һәм янғыннарны сүндерү белән бәйлә аварияләрнең нәтижеләрен бетерүгә (су ташу һәм янғын сүндерү өчен жайлаштырылган техника жәлеп итү) ТР буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенен 7 ПСО ФПС ГПС 134 ПСЧ көчләре һәм чаралары жәлеп итү планын эшләү һәм гамәлгә керту	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	ЖБ	Чыгымнар сметасы буенча	
1.2	Норматив-хокукий базаны камилләштерү					

1.2.2	<p>Россия Эчке эшләр министрлыгының Теләче районы буенча бүлгеге, "Сабагаз" "ЭПУ Теләче РЭГС," "Теләче үзәк район хастаханәсе" ДАССУ, Теләче участогы-Саба РЭСы белән берлектә янгыннарны кискәтү һәм янгын сүндерүне оештыру буенча үзара хезмәттәшлек турында килешү проектларын төзү</p>	<p>Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты, Саба һәм Теләче муниципаль районнары буенча күзәтчелек эшчәнлегеге һәм профилактика эше районара бүлгеге (алга таба - МОНД) (килешү буенча)</p>	2026-2028 еллар	ЖБ	Таләп ителми
-------	---	--	-----------------	----	--------------

II бүлек. Янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә мәгълүмати тээмин итү

№ т/б	Чара	Башкаручы	Үтәу вақыты	Ысулы, финанслау чыганагы	Еллар буенча чыгымнар суммасы (млн. сум)	
					2026	2028
2.1.	Теләче муниципаль районы халкын янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә уку системасын камилләштерү чаралары					
2.1.1	Уку планы буенча куркынычсызлык нигезләре һәм Ватанны саклау буенча дәрәсләр үткәру	МКУ «Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлеге»	2026-2028 еллар	ЖБ	Агымдагы финанслау	
2.1.2	Мэгариф учреждениеләрендә яшь янгын сүндерүчеләр дружиналарын оештыру	МОНД (киләшү буенча), Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының «Мэгариф бүлеге» МКУ	2026-2028 еллар	ЖБ	Чыгымнар сметасы буенча	
2.1.3	Янгынга каршы тематикага уку һәм мәктәпкәчә балалар учреждениеләрендә бөйгеләр үткәру	Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының «Мэгариф бүлеге» МКУ, Саба ГРО ВДПО (киләшү буенча)	2026-2028 еллар	РБ	Чыгымнар сметасы буенча	
2.1.4	Янгын куркынычсызлыгын тээмин итү мәсьәләләре, янгын куркынычсызлыгы өчен уңайсыз булган вакыйгалар һәм фаразлар турында халыкка мәгълүмат биру	МОНД (киләшү буенча), массакүләм мәгълүмат чаралары (киләшү буенча)	2026-2028 еллар	ЖБ	Чыгымнар сметасы буенча	
2.1.5	Халыкны жирле массакүләм мәгълүмат чаралары аша «01 хезмәте хәбәр итә» рубрикасы буенча ай саен мәгълүмләштерү	МОНД (киләшү буенча), массакүләм мәгълүмат чаралары (киләшү буенча)	2026-2028 еллар	РБ	Чыгымнар сметасы буенча	
2.1.6	Янгынга каршы тематикага агитация һәм пропаганданы оештыру (баннерлар, юллар янындагы мәгълүмати стендлар, жәмәгать транспортында киң плакатлар, кеше күп була	МОНД (киләшү буенча), ТТеләче муниципаль районы Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	ЖБ	Чыгымнар сметасы буенча	

	торган урындарда стендлар)						
2.1.7	Янгынга каршы тематикага фильмнар күрсәтүгә оештыру	МОНД (киләшү буенча), Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының «Мәгариф бүлгегә» МКУ	План буенча	ЖБ	Чыгымнар сметасы буенча		
2.1.8	Янгын куркынычсызлыгы өчен җаваплы кешеләргә һәм халыкны янгын-техник минимум буенча укытуны оештыру	Авыл җирлекләре башлыклары (киләшү буенча)	План буенча	ЖБ	Төзәлгән килешүләр кысаларындагы бәясә буенча		
2.1.9	Мәктәпләргә курсәтмә-мәгълүмати ярдәмлекләр белән тәэмин итү	МКУ «Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлгегә»	План буенча	ЖБ	Чыгымнар сметасы буенча		
2.1.10	Автоном төтән янгынны белдерүчеләр куелу	Татарстан Республикасы ТЭиСЗ Министрлыгы (киләшү буенча), ТР буенча ФПСның 134 ПЧ ФГКУ (киләшү буенча)	План буенча	РБ	Чыгымнар сметасы буенча		

III бүлек. Торак пунктларны, территорияне, предприятиеләргә, учреждениеләргә һәм оешмаларны янгынга каршы саклау

№ т/б	Объект исеме	Финанслай күләме (мен сумнарда)			Финанслай чыганагы	Объектның янгынга каршы халәттен яхшырту өчен кирәкле чаралар	Администрация гамәлләрен башкару вакыты	Жаваплы башкаручы
		Барлыгы	Шул исәптән еллар буенча	Шул исәптән еллар буенча				
3.1	Теләче муниципаль районы авыл	15000,0	15000,0	2026	2027	2028	2026-2028	Теләче муниципаль районы Башкарма
		Финанслай	Финанслай	Финанслай	Республика бюджетыннан	Торак пунктлардагы су	үткәргеч	

	жирлеклөргө			күлөмө төгөллөшт өлөргө мемкин	күлөмө төгөллөшт өлөргө мемкин	н чаралар	системасында янгын гидрантларын урнаштыру		комитет, авыл жирлеклөргө башлыктары (килешу буенча)
	Барлыгы:	15000	15000	0	0				
3.2	Мөктөлкөчө белем биру учреждениелөргө	1992,6	672,9	708,1	611,6	Жирле бюджет	Беренче янгын сүндөрү чараларын сатып алу, янгынга каршы автоматика системаларын һәм «Стрелец-Мониторинг» ПАК техник хезмөт күрсөтү, читен бүлмөнөн агач конструкцияләрен уттан саклау эшкөртү, эвакуация планынын яктылык чагылуучы планнарын эшләү, янгын-техник минимум буенча Программа буенча укыгу	2026 -2028	МКУ «Телөче муниципаль районы Башкарма комитетының мөгариф бүлөгө»
	Барлыгы	1992,6	672,9	708,1	611,6				
3.3	Мөгариф учреждениелөргө	3930,5	1494,7	1322,1	1113,7	Жирле бюджет	Беренче янгын сүндөрү чараларын сатып алу, янгынга каршы автоматика системаларын һәм «Стрелец-Мониторинг» ПАК техник хезмөт күрсөтү, читен	2026 -2028	МКУ «Телөче муниципаль районы Башкарма комитетының мөгариф бүлөгө»

									ПАКНЫ техник хезмэт күрсөтү, эвакуация планының яктылык чагылучы планнарын эшлөү, янгып-техник минимум буенча Программа буенча укыту	
3.6	Барлыгы: «РМЙ» МБУ Теләче ав. + авыл мәдәният йортлары һәм авыл клублары	324,2 2428,4	109,4 998,7	112,4 736,0	102,4 693,7	Жирле бюджеттан акча	Беренче сүндөрү сатып каршылыкны үлчөү үткөрү, янгыпга каршы автоматика системаларын техник хезмэт күрсөтү, агач конструкцияләргә уттан саклау эшкөртү, янгып сигналын ПСЧ пультка чыгару, эвакуация планының яктылык чагылучы планнарын эшлөү, янгып-техник минимум буенча Программа буенча укыту	2026 -2028	Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлгегә	

3.7	МБУК «Теләче туган якны өйрәнү музейе»	420,2	210,1	210,1	0	Жирле бюджеттан акча	Беренче сүндерү сатып каршылыкны үлкәү үткәру, каршы автоматика системаларын техник хезмәт күрсәтү, сигналын ПСЧ пульта чыгару, эвакуация планының яктылык чагылучы планнарын эшләү, янгың-техник минимум буенча Программа буенча укугу	2026-2028	Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлгеге
3.7	«Жирлекара китапханә» МБУ	776,7	463,0	243,6	70,1	Жирле бюджеттан акча	Барлык китапханәләрдә үт сүндергечләргә яңадан зарядлау, янгыңга каршы автоматика системаларын техник хезмәт күрсәтү, үт сүндергечләргә яңадан зарядлау, беренче янгың сүндерү чараларын сатып алу	2026-2028	Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлгеге
	Барлығы	3625,3	1671,8	1189,7	763,8				
	Барлығы	24872,6	18948,8	3332,3	2591,5				

III. Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Бюджет чыганаclarы:

- жирле бюджет - халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау буенча озак сроклы муниципаль программалар чараларын финанслауга, шул исәптән әлеге программа кысаларында Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар алу өчен каралган акчалар (конкрет суммалар күрсәтмичә генә, мөмкин чыганаcl буларак фаразлана);

- предприятиеләрнең акчалары.

Программаны тормышка ашыруны финанс ягынан тәэмин итү федераль бюджет, республика бюджеты, шулай ук Теләче муниципаль районы бюджеты акчаларыннан законнарда билгеләнгән тәртиптә бирелә торган файдалануны күздә тотта.

Программаны тормышка ашыруны ресурс белән тәэмин итү фаразлау характерына ия һәм ел саен район бюджеты мөмкинлекләре һәм Республика бюджетыннан акча бүленеше исәпкә алынып, төзәтелә.

V. Программаны тормышка ашырудан социаль-икътисадый һәм экологик нәтижәләрнең нәтижәлелеген бәяләү

Программа социаль характерга ия, аның нәтижәлелегенә төп критерийлары- Теләче муниципаль районы халкын һәм территорияләрен гадәттән тыш хәлләрдән саклау торышы.

Әлеге программа максатлары нигезендә түбәндәге нәтижәләргә ирешү күздә тотыла:

1. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр буенча белгечләрнең квалификациясен күтәрү.
2. Гадәттән тыш хәлләрдә иминлекне пропагандалау чараларын үтәү.
3. Гадәттән тыш хәлләр очрагында һәм аерым чорда халыкны саклану чаралары белән тәэмин итү.
4. Гадәттән тыш хәлләрдә зыян күрүчеләр өчен урнашу урыннарын булдыру.
5. Авария куркынычы булган гидротехник корылмаларны бетерү.
6. Су объектларында булган вакыйгаларны минимальләштерү.

«2026-2028 елларга

Татарстан Республикасы

Теләче муниципаль районында

халыкны һәм территорияларне

гадәттән тыш хәлләрдән саклау,

янгын куркынычсызлыгын һәм су

объектларында кешеләрнең иминлеген

тәэмин итү» программасына кушылган

«2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында халыкны һәм территорияларне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәэмин итү» ярдәмче программасының максаты, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары һәм чараларны финанслау

№ т/б	Чаралар атамасы	Үтәү вакыты	Программаны тормышка ашыру вакыты	Ахыргы нәтижеләрне бәяләү индикаторлары, үлч. бер.	Индикаторлар курсәткечләре			Финанслау күләме һәм чыганагы, мең сум.		
					2026	2027	2028			
Максат: Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы халыкын, территорияларне һәм инфраструктура объектларын табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклауны арттыру, аларның тискәре нәтижеләрен киметү, Гражданның оборонасы өлкәсендәге чараларны тормышка ашыру										
1. Гражданның оборонасы, гадәттән тыш хәлләрне киметү һәм бетерү өлкәсендә идарәнең нәтижеләлеге арттыру										
1.1	Муниципаль берәмлеккән гадәттән тыш хәлләрне киметү һәм бетерү өчен (резерв фонды) финанс чаралары	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Гадәттән тыш хәлләрне киметү һәм бетерү өчен резерв булдыру чараларын үтәү, процент	100	100	100	760,2	807,2	807,2

2.1	Гадәтгән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында халыкка экстрен хәбәр итүнең комплекслы системасын булдыру һәм аның эчтәлеген	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Башкарылган эшләр күләме, процент	100	100	100	4546,79	5000,19	5498,99
2.2	Бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте эше	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Билгеләнеше буенча бурычларны үтәүгә эзерлек дәрәжәсе, процент	100	100	100	Агымдагы эшчәнлек кысаларында	Агымдагы эшчәнлек кысаларында	Агымдагы эшчәнлек кысаларында
3. Гражданның оборонасы һәм гадәтгән тыш хәлләр өлкәсендә халыкны эзәрләү										
3.1	Муниципаль берәмлекнең гражданның оборонасы һәм гадәтгән тыш хәлләр өлкәсендә укыту-консультация пунктларын төзү, җиһазлау һәм аларның эшчәнлеген оештыру	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Будырылган укыту-консультация пунктларының эзерлек дәрәжәсе, процент	100	100	100			
4. Теләче муниципаль районының су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү										
4.1	Халыкны, барыннан да	Теләче муниципаль	2026-2028 еллар	Башкарылган эшләр күләме,	34	40	45	119,9	125,0	137,0

	элек балаларны, йөзү һәм суда коткару альмнларына өйрәтү	районы Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	кеше	100	100	100	100	Агымдагы эшчәнлек кысаларында	Агымдагы эшчәнлек кысаларында	Агымдагы эшчәнлек кысаларында
4.2	Су объектларында кешеләрнен үз-үзләрен тоту кагыйдәләрен үз эченә алган листовкалар, белешмәлекләр, плакатлар әзерләү һәм тарату	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты							Агымдагы эшчәнлек кысаларында	Агымдагы эшчәнлек кысаларында	Агымдагы эшчәнлек кысаларында
4.3	Район ОСВОД бүлекчәсенәң информация-техник һәм матди ярдәме	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Башкарылган эшләр күләме, процент	100	100	100	100	Агымдагы эшчәнлек кысаларында	Агымдагы эшчәнлек кысаларында	Агымдагы эшчәнлек кысаларында
БАРЫСЫ:											
шул исәптән муниципаль берәмлек бюджетыннан											
									5560,5	6076,0	6596,8